

ného ustanovení, ale soud odvolací jest téhož názoru, jako soud prvý, že nutno zde použití ustanovení zákona o obchodních pomocnících. Dle Šu 34 zák. o obch. pomocnících musí býti náhradní nároky z důvodů předčasného vystoupení nebo předčasného propuštění podle Šu 28 a 29 téhož zákona do šesti měsíců soudně vymáhány, jinak pomíjejí. Lhůta tato počíná uplynutím dne, kdy došlo k vystoupení nebo propuštění. Žalobce tvrdí, že byl žalovaným bezdůvodně propuštěn 2. prosince 1922 a uplynula tudíž šestiměsíční preklusivní lhůta, k níž soudce z úřední moci přihlížeti musí, dnem 3. června 1923. Žaloba však byla podána u příslušného soudu prvé stolice dne 31. července 1923. Předpis Šu 1497 obč. zák. jedná sice o lhůtách promlčecích, platí však v označeném směru obdobně i o lhůtách propadných, poněvadž o těchto zákon se nezmiňuje, a § 232 c. ř. s. nečiní rozdíl mezi lhůtami promlčecími a propadnými a ustanovením »podání žaloby u soudu« předpokládá, že žaloba podána byla na soudě příslušném. Nemůže býti také pochybnosti o tom, že nárok žalobou uplatňovaný je náhradním nárokem ve smyslu ustanovení Šu 34 zák. o obch. pomocnících, poněvadž žalobce odvozuje jej z ustanovení Šu 29 téhož zákona. Z toho plyne, že, poněvadž žaloba ve lhůtě propadné u příslušného soudu prvé stolice podána nebyla, nárok ten pominul a žaloba měla býti zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujíc dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., pokládá za nesprávný právní názor odvolacího soudu, že, nebyla-li žaloba během šestiměsíční propadné lhůty (§ 34 zákona o obch. pom. ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.) podána u soudu příslušného, zaniká nárok, byť byl uplatňován včas u soudu nepřislušného. Ustanovení Šu 24 tohoto zákona, dle něhož náhradní nároky v něm výčetmo uvedené, musí býti ve lhůtě šesti měsíců soudně uplatněny, jinak pomíjejí, nelze rozuměti jinak, než, že uplatnění nároku musí se státi u s o u d u p ř í s l u š n é h o, což předpokládá i věta druhá Šu 232 odstavec první c. ř. s. Podána-li žaloba u nepřislušného soudu, a byla-li jím právoplatně odmítnuta (§ 230 c. ř. s.), nemůže to založiti právní účinky přetržení běhu lhůty propadné a jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že zásady, vyslovené v poslední větě Šu 1497 obč. zák., lze obdobou použití i při lhůtách propadných. Žalobce nemůže se ani dovolávati ustanovení Šu 261 odstavec šestý c. ř. s., ježto ani netvrdil, že u živnostenského soudu byla odpůrcem vznesena námitka věcné nepřislušnosti a že učinil včasně návrh, aby věc byla přikázána soudu příslušnému, jím jmenovanému. Nebylo tu tedy ani zákonných podmínek pro postup podle Šu 261 odstavec šestý c. ř. s.

Čís. 3964.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Nároku na zaopatřovací požitky nemá manželka zaměstnance, propuštěného bez nároku na pensi a dosud žijícího, třebas jí byl zaměstnavatel dobrovolně poskytoval dar z milosti, časově omezený.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, Rv I 629/24.)

Žaloba bývalého zaměstnance na velkém majetku pozemkovém a jeho manželky na majitele velkostatku o placení zaopatřovacích požitků podle zákona čís. sb. 130/21, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nižší soudy souhlasné zjistily, že žalovaný propustil žalobce ze svých služeb dnem 1. března 1913 se ztrátou nároku na pensi a že se žalobce vzdal jakéhokoliv odporu proti tomuto svému propuštění spojeného se ztrátou pense pro něho a, v případě jeho smrti, pro jeho manželku a děti. Dále zjištěno jest oběma nižšími soudy, že není správným tvrzení žalobců, že žalovaný vyměřil podporu z milosti žalobci ku placení jeho spolužalující manželce, nýbrž že tato podpora z milosti byla žalovaným vyměřena žalobkyni a to na dobu předem přesně omezenou (3 léta). Těmito zjištěními jest soud dovolací vázán a může proto napadený rozsudek po stránce právní podrobiti přezkumu jen v rámci těchto skutkových zjištění. Ze zjištění soudu odvolacího, že žalobce ze služeb žalovaného propuštěn byl dne 1. března 1913 bez nároku na pensi pro sebe, po případě manželku a děti, plyne logicky, že v době vydání zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nebyl bývalým zaměstnancem na velkém majetku pozemkovém, který požíval z důvodu trvalého služebního poměru na velkém majetku pozemkovém daru z milosti. Jest proto správným, stavu věci a zákonu odpovídajícím, právní názor soudu odvolacího, že se na žalobce onen zákon nevztahuje a že nemůže proto na žalovaném žádati úpravu svých zaopatřovacích požitků ve smyslu téhož zákona. Pokud jde o žalobkyni, není tato vdovou a děti žalobců sirotky po bývalém zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém, kterému by zaopatřovací požitky podle onoho zákona příslušely, a na které by též měl nárok. Z toho důvodu nemůže žalobkyně, nejsouc vdovou, svůj nárok žalobou uplatňovaný o onen zákon opřít, nehledě k tomu, že by dle tohoto zákona jí jako vdově zaopatřovací požitky v požadované výši vůbec nikdy nepříslušely. Dar z milosti jí a jejím dětem po dobu 9 let (3krát po třech letech) žalovaným dobrovolně poskytovaný, časově vždy přesně omezený, není s ohledem na tuto přesnou časovou omezenost darem z milosti, jaký předpisy Šu 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. mají na mysli. Není proto ani z tohoto důvodu, jak soud odvolací správně vyvodil, její nárok na zaopatřovací požitky proti žalovanému odůvodněným. Tvrzení dovolání, že napadený rozsudek odporuje slušnosti a jest v rozporu s intencemi zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., není správné, neboť zákon tento chrániti chce bývalé zaměstnance na velkém majetku pozemkovém, kteří svou poctivou službou zaopatřovací požitky si

zasloužili, nechce však chrániti ty, kteří svou nepoctivostí propuštění ze služeb velkého statku pozemkového a s tím spojenou ztrátu zaopatřovacích požitků sami zavinili.

Čís. 3965.

Dopravní řád železniční.

Stačí, bylo-li oznámení o překážce v dopravě řízeno odesílací stanicí na zástupce odesílatelova.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, R II 191/24.)

Žalobce zaslal v říjnu 1921 vagon zboží do Maďarska. Vzhledem k mobilisaci proti Maďarsku byl vagon vrácen zpět do stanice odesílací, načež žalobce poslal vagon do Maďarska znovu a zaplatil znovu dopravné. Žalobu na dráhu o náhradu škody **p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** zamítl, **o d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud opírá svůj názor, že železnice jest žalobci práva ze zažalované škody o to, že žalobce nebyl podle §u 74 (2) žel. dopr. ř. uvědoměn o zastavení dopravy do Maďarska a nebyl požádán o příkaz, při čemž vychází z nesporných skutečností, že zásilka byla podána na dráhu v D., že na nákladním listu byl označen jako desílatel žalobce pod svou brněnskou adresou, že stanice Teplá-Trenčanské Teplice dala mu zásilku k dispozici prostřednictvím stanice odesílací, a že stanice odesílací nevyrozuměla žalobce pod adresou udanou v nákladním listu, nýbrž správce pily v D., kde byla zásilka naložena. V §u 74 žel. dopr. ř. není ustanoveno, jakým způsobem má býti odesílatel uvědoměn o dopravní překážce a požádán o příkaz. Podle obdoby § 81 (1) žel. dopr. ř. má se to státi stanicí odesílací, ač nebylo-li již v nákladním listu navrženo, aby se tak stalo přímo, telegraficky neb poštou, takový návrh nebyl však v tomto případě učiněn. Podle §u 73 (3) žel. dopr. ř. musí příkaz odesílatelův býti podán u stanice odesílací. Jednala tedy stanice Teplá-Trenčanské Teplice podle předpisů, odeslavši vyrozumění odesílatele na stanici D. jako stanici odesílací. Tato stanice jednala ovšem na nebezpečí železnice, když vyrozumění neodeslala žalobci hned na adresu udanou v nákladním listě, nýbrž obrátila se o disposici na správce místní pily, kterou byla zásilka naložena; tento její postup nemohl však býti za daných okolností žalobci na škodu, nýbrž jen na prospěch, neboť zabezpečoval nejbezpečnější a nejrychlejší vyřízení. Správa pily přijala vyrozumění o dopravní překážce a udělila příkaz, aby zásilka byla dopravena do stanice B. Písemní disposice datovaná v D. dne 31. října 1921, jest podepsána jménem žalobce správou pily. Správa